

El fascinant diari del rodatge de 'La dolce vita'

Lluís Bonada

Noi che abbiamo fatto La dolce vita

TULLIO KEZICH

Sellerio Editore, Palerm, 2009.

264 pàgines / 13 euros

Per celebrar el cinquantè aniversari de *La dolce vita* de Federico Fellini, a banda de tornar a veure el film amb la seguretat que ens impressionarà tant o més que la vegada anterior, res millor que llegir la darrera edició, ampliada, del diari del rodatge escrit per Tullio Kezich (Trieste, 1928), crític de cinema, guionista i biògraf de Fellini mort a Roma el mes d'agost passat.

El diari sembla ja el diari d'un film fellinià rodat mentre Fellini preparava,

embastava i rodava el film, com diu la nota editorial. I, llegit avui, amb la distància de mig segle, el text adquireix un caire diferent. La crònica es fa representació; les anècdotes, al·legories; i els personatges, símbols.

Habitualment, diu Tullio Kezich, la gent que participa en la producció d'un film ho fa sense saber què fa realment,

Federico Fellini

però amb Fellini això era impossible, perquè el director establí una comunicació total d'objectius amb la resta de l'equip, i, a més, mentre rodava tenia necessitat de companyia, de sociabilitat. Sempre volia que hi hagués amics de confiança al seu voltant, als quals podia interrogar amb la mirada o contrastar els seus punts de vista. I això va passar especialment amb *La dolce vita*, un film que no sorgeix pas, a diferència de *8 i mig*, de les inquietuds personals de l'artista, sinó de la voluntat de retratar, amb mirada poètica i transcendent, el món que en aquell moment l'envoltava, la nova Roma de final dels anys 50. Tullio Kezich va trobar un Fellini obert i generós, ple d'energia, i va trobar uns col·laboradors que participaven en el rodatge amb la mateixa il·lusió. Per això tots els qui van participar-hi han pogut dir, com diu el títol del diari, que van formar part de la gent que va fer *La dolce vita*.

L'edició que Tullio Kezich va enllestir uns quants mesos abans de morir-se s'obre amb un record a la mort a Fellini, seguida amb la indicació que aquí hom l'ha volgut recordar viu en el moment que ho va ser més.

Per a entendre millor Tàpies, o per a entendre'l

ABeCeDari TÀPIES

XAVIER BARRAL I ALTET

Editorial Base, Barcelona, 2009.

292 pàgines / 18,90 euros

El llibre pretén fer conèixer l'obra i la personalitat del més gran i internacional dels artistes catalans vius, Antoni Tàpies (Barcelona, 1923), d'una manera original, seriosa, entenedora i culta. Ordenar Tàpies per entendre'l millor a través d'algunes de les idees clau de la seva obra, d'alguns moments de la seva vida i de més aspectes de l'art i la cultura. De vegades, la seva obra causa perplexitat en molts espectadors. Cal explicar-la.

La gran tradició foixiana dels poemes en prosa continua

Els dies que vindran

JORDI CARRIÓ

Editorial Fonoll, Juneda, 2009.

74 pàgines / 12 euros

Jordi Carrió, diu D. Sam Abrams al pròleg, ha creat un bellíssim conjunt de poemes en prosa, una magnífica contribució a la gran tradició moderna de poemes en prosa que arrenca amb J. V. Foix. L'autor posa en joc el sentit íntim de la vida i l'art, amb un poder de seducció basat en la sinceritat i l'autenticitat, l'instint natural pel ritme, l'extrema habilitat a l'hora d'encaixar els poemes en un tot que desprèn una visió global.

Un exili marcat per tres guerres

He trobat l'hivern una mica llarg

SERGI BACHS AIGUADÉ

Viena Edicions, Barcelona, 2008.

152 pàgines / 12 euros

És un exili molt diferent dels que fins ara hem tingut ocasió de conèixer. A només onze anys, Sergi Bachs ja havia hagut de travessar la frontera dues vegades: el gener del 1939 i el febrer del 1948. En la pell del refugiat, va respirar l'aire opressiu tant de la França ocupada com de l'Espanya franquista, i en la del peó en l'escaquer absurd de la guerra freda va ser expulsat a Algèria i, més endavant, paradoxalment, repatriat pel mateix estat.